

**การแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล
เขตอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง**

**EXPLOITATION OVERLAP IN THE ADMINISTRATION PARCEL OF
TAMBON ADMINISTRATION ORGANIZATION IN NAYONG DISTRICT
TRANG PROVINCE**

กิตติภูมิ บัวเพชร^{1*} และ ศาสตรา วงศ์ธนาวัส^{2*}
Kitthipoom Buapet^{1*} and Sartra Wongtanavasut²

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹ Master of Public Administration student. Department of Local Government.
College of Local Administration.

² ศาสตราจารย์ ดร. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² Prof. Dr. independent study advisor. Master of Public Administration student.
College of Local Administration

* Corresponding author, E-mail: Kitthipoom_999@windowslive.com

บทคัดย่อ

การแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า การแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง มีลักษณะและรูปแบบของการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุอยู่ 6 รูปแบบประกอบด้วย 1) การรับสินบน 2) การใช้อิทธิพลส่วนตัว 3) การใช้ข้อมูลลับของทางราชการ 4) การดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง 5) การรับของขวัญ และ 6) การเกี่ยวพันทางเครือญาติ

มาตรการกฎหมายในการห้ามพฤติกรรมความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมในการบริหารงานพัสดุยังไม่พอเพียงในการป้องกันและปราบปรามปัญหา การมีจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือการมีจิตสำนึกในเรื่องความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมเป็นสิ่งที่ป้องกันปัญหาได้มีประสิทธิภาพมากกว่า และก็นับว่าการควบคุม

ตรวจสอบจากประชาชนในชุมชนมีประสิทธิผลมากกว่าการตรวจสอบด้วยหน่วยงานของรัฐ ดังนั้นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมในองค์กรปกครองท้องถิ่น ยึดหลักผสมผสานมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้มีความครอบคลุมมากขึ้น

คำสำคัญ: การแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อน

Abstract

The study of the conflict of interest in the supplies and property administration in Subdistrict Administrative Organizations (SAO), Nayong District area found that there are six types of them such as 1) accepting the bribe 2) using the political influence in exchange for money or the influence peddling 3) using of the official secrets with unauthorized disclosure 4) involvement in the supplies and property business 5) accepting the gift illegally, in order to intent to cause predisposition to certain action and 6) the favoritism granted to relatives or nepotism.

There are several laws that are enforced to prevent the act of conflict of interest in supply and property administration, but they are not quite sufficient. The politics ethics and morality among the chief executive and the member of the SAOs are more importance. In addition, the public state power inspection is more powerful and effective in cooperation for solving the problem. In summary, there are various kinds of way to provide more comprehensive in dealing and administrative the conflict of interest in SAOs.

Keywords: Conflict of interest in the supplies and property administration of Subdistrict Administrative Organizations in Nayong District area, Trang Province.

บทนำ

การตัดสินใจของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานเพื่อให้องค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หากภายใต้การตัดสินใจของผู้บริหารมีความความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ก็ย่อมจะทำส่งผลกระทบต่อการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจของผู้บริหารขาดความอิสระไม่เป็นกลาง เบี่ยงเบนออกจากหลักการบริหารเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นประเด็นในการปฏิบัติงานของภาครัฐที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริการงานบุคคล การเงินและการคลัง ภายใต้กรอบของกฎหมายที่กำหนด จากการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากส่วนกลางมาอย่างส่วนท้องถิ่นทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ดังนั้น ประเด็นปัญหาของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมในการบริหารจัดการ จึงเป็นประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ เนื่องจาก การเกิดขึ้นขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่ต้องมีทั้งสภาท้องถิ่นและฝ่ายบริหารที่มาจากการเลือกตั้งส่งผลให้เกิดนักการเมืองท้องถิ่นจำนวนมาก ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นมักประกอบอาชีพอย่างอื่นอยู่แล้ว หรือต้องประกอบอาชีพอื่น ๆ ควบคู่ไปกับการบริหารท้องถิ่น มีการเพิ่มอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น มีการถ่ายโอนบริการสาธารณะต่างให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกรอบของกฎหมาย จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทที่หลากหลาย เช่น ผู้ออกและบังคับใช้กฎหมาย ผู้จัดบริการสาธารณะ เป็นต้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการบริหาร ทำให้มีการมองว่าองค์กรปกครองท้องถิ่นอาจกลายเป็นแหล่งหาผลประโยชน์ โดยเฉพาะการบริหารจัดการพัสดุ ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาของทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ราชการสูญเสียเงินงบประมาณ ผลกระทบที่สำคัญคือผลกระทบต่อประชาชนและการสูญเสียความมั่นใจของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น และขาดความไว้วางใจในองค์กรปกครองท้องถิ่น และขาดความเชื่อถือในหลักการของการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองในที่สุด

จากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงประเด็นการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการกระจายอำนาจที่ส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นดำเนินงาน นอกจากความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมในการบริหารจัดการพัสดุอาจนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ราชการสูญเสียเงินงบประมาณ ผลกระทบที่สำคัญคือผลกระทบต่อประชาชนและการสูญเสียความมั่นใจของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น และขาดความไว้วางใจในองค์กรปกครองท้องถิ่น และขาดความเชื่อถือในหลักการของการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบและสภาพปัญหาความขัดแย้งระหว่างการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารจัดการพัสดุในปัจจุบัน ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง

2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งระหว่างการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารจัดการพัสดุที่มีประสิทธิผลและเหมาะสมกับสภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาภายใต้ 3 แนวคิด ประกอบด้วย

แนวคิดที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานในระดับสากล ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ห้วงการประสบความสำเร็จ เมื่อปี ค.ศ. 1989 นับเป็นครั้งแรกที่มีการนำ Good Governance มาใช้โดยปรากฏในรายงานของธนาคารโลก (World Bank) เรื่อง “Sub-Sahara Africa from Crisis to Sustainable Growth” กล่าวถึง ความสำคัญของการมีการบริหารจัดการที่ดี (Governance) และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ รวมถึงอธิบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลที่ดีหรือ ธรรมาภิบาล ว่าเป็นลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจในการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจและทางสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ การบริหารจัดการภาครัฐ การระับผิดชอบ การบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 9 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วม (Participation) 2) นิติธรรม (Rule of Law) 3) ความโปร่งใส (Transparency) 4) การตอบสนอง (Responsiveness) 5) การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) 6) ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) 7) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) 8) การระับผิดชอบ (Accountability) และ 9) วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision)

แนวคิดที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการพัสดุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น(ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ 2535 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 8 พ.ศ.2547) ประกอบด้วย กระบวนการ 1) การรายงานขอซื้อหรือขอจ้าง 2) ขั้นตอนการซื้อการจ้างโดยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ วิธี ตกลงราคา วิธีสอบราคา วิธีประกวดราคา วิธีพิเศษ วิธีกรณีพิเศษ 3) ขั้นตอนการทำสัญญา และ 4) ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุหรือตรวจการจ้าง

แนวคิดที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน หลักสำคัญของการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน ประกอบด้วย 1) ชุมชนคาดหวังให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม โดยให้ผลประโยชน์สาธารณะมีความสำคัญอันดับต้น 2) ความซื่อตรงต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ยังเป็นรากฐานของหลักนิติธรรม (ประชาชนทุกคนเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และต้องได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม 3) ถ้าไม่จัดการผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ก็จะละเลยประโยชน์สาธารณะและให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนตน หรือของคนบางกลุ่มแทน ซึ่งจะมีผลต่อการปฏิบัติงานและอาจนำไปสู่การประพฤติมิชอบใน

ที่สุด 4) ผลประโยชน์ทับซ้อนไม่ได้ผิดในตัวมันเอง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ก็มีชีวิตส่วนตน มีบางครั้งที่ผลประโยชน์ส่วนตนจะมาขัดแย้งกับการทำหน้าที่ แต่ประเด็นคือต้องเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อนที่มี 5) หน่วยงานภาครัฐต้องจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างโปร่งใส และพร้อมรับผิดชอบมิฉะนั้นจะบั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน 6) ปัจจุบันขอบเขตของผลประโยชน์ทับซ้อนขยายมากกว่าเดิม เนื่องจากมีการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ทำให้มีความสัมพันธ์ซับซ้อน/ซ้อนทับ มากขึ้น 7) หน่วยงานควรตระหนักว่าผลประโยชน์ทับซ้อนจะเกิดขึ้นในการทำงาน และต้องพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการระบุและเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน 8) หน่วยงานต้องขจัดความเข้าใจผิดที่ว่าผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นเรื่องผิดในตัวมันเองมิฉะนั้นคนก็จะพยายามปกปิด 9) ผลประโยชน์ทับซ้อนจะเป็นสิ่งผิดก็ต่อเมื่อมีอิทธิพลต่อการทำงานหรือการตัดสินใจ กรณีนี้เรียกว่ามีการใช้หน้าที่ในทางมิชอบ หรือแม้แต่การฉ้อราษฎร์บังหลวง และ 10) การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนสร้างประโยชน์มากมายแก่หน่วยงาน เนื่องจากลดการทุจริตประพฤติมิชอบ สามารถแก้ข้อกล่าวหาเรื่องความลำเอียงได้ง่ายแสดงความยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลและ ประชาชนเชื่อมั่นว่าหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม และไม่มีผลประโยชน์ แอบแฝง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง จากกลุ่มประชากรและกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) พนักงานในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) หัวหน้า/ตัวแทนส่วนราชการขั้นตอนการซื้อการจ้างโดยวิธีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ 3) ประธานประชาคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้การสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือในการศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ามาดำเนินธุรกิจและเป็นผู้สัญญาจ้างองค์กรปกครองท้องถิ่น การวิเคราะห์ข้อมูลและมาตรการทางกฎหมายในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แนวทางการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมในการบริหารจัดการพัสดุที่มีประสิทธิผลและเหมาะสมกับสภาพในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมพร้อมการสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย พนักงานส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ประธานประชาคม จำนวน

31 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอผลการศึกษา แต่เนื่องจากการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการแสวงหาผลประโยชน์เป็นการทุจริตทั้งในด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผลการศึกษาค้างนี้ไม่นำไปสู่ความขัดแย้งต่อผู้ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษา และขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ผู้ศึกษาจึงขอใช้นามสมมุติในการยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่ค้นพบจากผลการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง มีลักษณะและรูปแบบของการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุอยู่ 6 ประการ ประกอบด้วย

1) การรับสินบน การรับสินบนเป็นการยอมรับเงินผิดกฎหมาย หรือคุณค่าอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่ต้องการจาก เจ้าหน้าที่ ที่ได้มีการกระทำตามหน้าที่ ในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยผู้ให้สินบนมี เจตนาที่จะบิดเบือนวัตถุประสงค์การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และผู้รับหรือเจ้าหน้าที่มีเจตนาที่จะกระทำตาม เป็นสถานการณ์เมื่อเจ้าหน้าที่ต้องการผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ทางการเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ โดยต้องกระทำการที่ขัดต่อกฎหมาย หรือเพิกเฉยในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ได้ซึ่งผลประโยชน์นั้น ซึ่งจะส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์และการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระยะยาว

2) การใช้อิทธิพลส่วนตัว การใช้อิทธิพลส่วนตัวในการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุ ส่วนใหญ่จะเกิดจากการใช้อิทธิพลทางอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นเข้ามาแทรกแซงกระบวนการทำงานตามระเบียบพัสดุฯ ส่วนใหญ่มีจุดประสงค์เพื่อผลประโยชน์ส่วนตนของผู้บริหารท้องถิ่น และกลุ่มการเมืองที่สนับสนุนผู้บริหารท้องถิ่น จากการกระทำดังกล่าวได้สร้างความลำบากใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อใดที่หน่วยตรวจสอบ มาตรวจสอบพบข้อบกพร่องผู้ที่จะต้องรับผิดชอบคือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเท่านั้นเอง

3) การใช้ข้อมูลลับของทางราชการ เจ้าหน้าที่มีส่วนรู้เห็นในข้อมูลลับของทางราชการ ซึ่งเจ้าหน้าที่นั้นได้ใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ทางการเงิน หรือประโยชน์อื่น ๆ โดยปกติแล้วผลประโยชน์ขัดแย้งกันจะเกิดขึ้นเมื่อข้อมูลนั้นเป็นความลับ ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก และเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในหน้าที่ที่จะรักษาความลับนั้นไว้แต่เจ้าหน้าที่ก็ได้ใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ทางการเงิน หรือประโยชน์อื่น ๆ

4) การดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง นักการเมืองท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีผลประโยชน์เกี่ยวกับหน้าที่การงานไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งมีความขัดแย้งโดยตรงต่องานที่รับผิดชอบอยู่ผลประโยชน์ขัดกันนี้แสดงให้เห็นขอบเขตที่ว่า นักการเมืองท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นต้อง

ควบคุมตนเองในการตัดสินใจในประโยชน์ที่จะได้รับ ประเด็นนี้เหมือนกับการใช้อิทธิพลส่วนตัว ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นผู้นั้นจะเป็นผู้ควบคุมผลลัพธ์นั่นเอง

5) การรับของขวัญ การรับของขวัญ การยอมรับของขวัญ และความสะดวกสบายที่อาจส่งอิทธิพลต่อผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นให้มีอคติต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ อาจมองว่าเป็นเรื่องรับสินบน ซึ่งการให้ของขวัญนี้ทำกันในหลายรูปแบบ ลักษณะการให้ของขวัญนั้นไม่ได้ต้องการที่จะให้ แต่มีเจตนาที่จะก่อให้เกิดการเอนเอียงในการกระทำบางอย่างอันเนื่องจากการให้นั้น

6) การเกี่ยวพันทางเครือญาติ การเกี่ยวพันทางด้านเครือญาติ จากผลการศึกษา สถานการณ์ที่บุคคลสาธารณะอาจอยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ ในท้องถิ่นเช่นตำแหน่ง ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาตำบล ก็จะมีเครือญาติที่ทำธุรกิจด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่น เช่นวัสดุก่อสร้าง รับเหมาก่อสร้าง เป็นต้น เมื่อมีเครือญาติที่ทำธุรกิจอยู่ ก็อาจทำสิ่งที่ต้องการให้แก่ญาติ หากคิดในประเด็นของผลประโยชน์ขัดแย้งกัน อาจจะเรียกได้ว่าเป็นระบบอุปถัมภ์พิเศษที่มีการใช้อิทธิพลส่วนตัว เป็นการเกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพลที่จะให้ได้รับการส่งเสริมได้รับรางวัลจากการทำสัญญา หรือการอื่นใด ซึ่งญาติของตนไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น

ปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุ คือ ค่านิยมของสังคมไทยที่เริ่มเปลี่ยนไปการเห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมมีมากขึ้น นอกจากนี้รูปแบบและวิธีการในการทุจริตกันวันจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จนบางครั้งกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ไม่สามารถเอาผิดกับผู้ที่กระทำความผิดได้

แนวทางการแก้ไขปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุ

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาทั้งเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาโยง ต่างก็มีความเห็นตรงกันว่ามาตรการกฎหมายในการห้ามพฤติกรรมความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมในการบริหารงานพัสดุยังไม่พอเพียงในการป้องกันและปราบปรามปัญหา การมีจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือการมีจิตสำนึกในเรื่องความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมเป็นสิ่งที่ป้องกันปัญหาได้มีประสิทธิภาพมากกว่า ฉะนั้นการป้องกันปัญหาโดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกนักการเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเดียวยังคงไม่พอเพียง ดังนั้นในระยะแรกที่สังคมไทยต้องเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม มาตรการต่าง ๆ ต้องมีให้ครบวงจร ทั้งมาตรการทางกฎหมาย มาตรการด้านการส่งเสริมจิตสำนึกและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น และมาตรการการมีส่วนร่วม

ร่วมของประชาชน ซึ่งผลจากการศึกษาทั้งทางด้านเอกสารและการสัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังนี้

1. มาตรการทางกฎหมาย

กฎหมายการห้ามการกระทำในลักษณะขัดแย้งหรือทับซ้อนยังคงเป็นมาตรการสำคัญ เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนและทำให้เกิดการเรียนรู้ในสังคมไทย โดยมีประเด็นต้องปรับปรุงคือ ด้านกฎหมาย หลักการสำคัญคือให้กฎหมายมีมาตรฐานเดียวกันและ มีความชัดเจน แก้ไขกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการขัดแย้งของผลประโยชน์สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นโดยเฉพาะ เพื่อก่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกัน และความชัดเจนมากขึ้น ด้านหน่วยงาน/องค์กรตรวจสอบ หลักการหน่วยงานตรวจสอบต้องมีขีดความสามารถ ตรวจสอบอย่างเป็นธรรมและจริงจัง

2. มาตรการด้านความโปร่งใสและส่งเสริมจริยธรรม

การเปิดเผยทรัพย์สินของผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติม ไม่จำเป็นต้องเป็นการยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินเหมือนเช่นของคณะกรรมการ ปปช. และเปิดเผยข้อมูลทรัพย์สินและหนี้สินต่อสาธารณะ เช่นปิดประกาศในที่สาธารณะ หรือหน้าสถานที่ทำการขององค์กร หรือลงในอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ง่าย สร้างระบบการจัดซื้อจัดจ้างและระบบการจัดทำและการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสให้มากที่สุด เน้นให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการเชิญชวนร่วมประมูลสู่สาธารณะให้กว้างขวาง เพราะการมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาหรือการฮั้วประมูลดำรงอยู่ได้ เพราะเก็บข้อมูลอยู่ในวงแคบ การเปิดเผยสัญญาขององค์กรปกครองท้องถิ่น และมีกลไกของการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกขั้นตอน ชุมชนจะมีบทบาทในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักการเมือง ซึ่งจะมีประสิทธิผลเพราะอยู่ในพื้นที่และใกล้แหล่งข้อมูล

3. มาตรการการมีส่วนร่วมของประชาชน

ส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องการปกครองตนเองของท้องถิ่น และบทบาทของประชาชนรวมทั้งความรักท้องถิ่น ส่งเสริมความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องพฤติกรรมความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม มุ่งสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการรวมกลุ่ม ซึ่งการรวมกลุ่มจะส่งผลให้ประชาชนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ลดความเห็นแก่ตัว และหันมาสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบ เช่นการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินหนี้สินเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมสภาท้องถิ่น ในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างและการ

ประมุขงาน ชักชวนให้ชุมชนจัดทำข้อห้ามของท้องถิ่น หรือ จรรยาบรรณนักการเมืองท้องถิ่น และผลักดันให้นักการเมืองปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งมีการให้ความรู้และทักษะแก่ประชาชนในการเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย

สรุปผลการศึกษา

ลักษณะและสภาพปัญหาความขัดแย้งการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุ

จากการศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมพร้อมการสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย พนักงานส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ประธานประชาคม จำนวน 31 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอผลการศึกษา แต่เนื่องจากการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการแสวงหาผลประโยชน์เป็นการทุจริตทั้งในด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผลการศึกษานี้ไม่นำไปสู่ความขัดแย้งต่อผู้ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาและขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ผู้ศึกษาจึงขอใช้นามสมมุติในการยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่ค้นพบจากผลการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอनाโยง จังหวัดตรัง มีลักษณะและรูปแบบของการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุอยู่ 6 ประการ ประกอบด้วย 1) การรับสินบน 2) การใช้อิทธิพลส่วนตัว 3) การใช้ข้อมูลลับของทางราชการ 4) การดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง 5) การรับของขวัญ และ 6) การเกี่ยวพันทางเครือญาติ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอनाโยงแต่ละแห่งต่างก็ประสบปัญหาในการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาส่วนใหญ่ในการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อน มีทั้งจากฝั่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้แสวงหาผลประโยชน์และทางผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้แสวงหาผลประโยชน์

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับสูตรสงวน จักร์คำ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางในการพัฒนาระบบการจัดหาพัสดุขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาพัสดุขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในด้านเจ้าหน้าที่พัสดุถูกแทรกแซงจากผู้บริหารตลอดจนผู้รับจ้าง และมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง

แนวทางการแก้ไขปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารงานพัสดุ

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาผลการศึกษาทั้งเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอनाโยง ต่างก็มีความเห็นตรงกันว่ามาตรการ

กฎหมายในการห้ามพฤติกรรมความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมในการบริหารงานพัสดุยังไม่พอเพียงในการป้องกันและปราบปรามปัญหา การมีจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือการมีจิตสำนึกในเรื่องความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมเป็นสิ่งที่ป้องกันปัญหาได้มีประสิทธิภาพมากกว่า และก็เห็นด้วยว่าการควบคุมตรวจสอบจากประชาชนในชุมชนมีประสิทธิภาพมากกว่าการตรวจสอบด้วยหน่วยงานของรัฐ ดังนั้นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมในองค์กรปกครองท้องถิ่นยึดหลักผสมผสานมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้มีความครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งผลจากการศึกษาทั้งทางด้านเอกสารและการสัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

2.1 มาตรการทางกฎหมาย

กฎหมายการห้ามการกระทำในลักษณะขัดแย้งหรือทับซ้อนยังคงเป็นมาตรการสำคัญเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนและทำให้เกิดการเรียนรู้ในสังคมไทย โดยมีประเด็นต้องปรับปรุงคือ แก้ไขกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการขัดแย้งของผลประโยชน์สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นโดยเฉพาะ เพื่อก่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกัน และความชัดเจนมากขึ้น

กฎหมายควรห้ามผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาทุกประเภทกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนสังกัดทั้งโดยตรงและโดยอ้อม กำหนดแนวทางการวินิจฉัยให้ชัดเจนว่ายึดถืออะไร ในการเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงและอ้อมว่ามีหมายหมายแค่ไหน ควรยึดหลักข้อเท็จจริงว่าเข้าเป็นคู่สัญญากับองค์การปกครองท้องถิ่นที่ตนดำรงตำแหน่งก็ถือว่าผิดกฎหมาย โดยหลักการทั่วไปของ ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมเพียงแค่นี้เป็นโอกาสของการเกิดความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม (Potential Conflict of Interest) เป็นเรื่องที่ต้องป้องกัน ไม่จำเป็นว่าต้องให้เกิดความทับซ้อนของผลประโยชน์จริง ๆ หรือในกรณีมีความเสียหายต่อองค์กรปกครองท้องถิ่น

2.2 มาตรการด้านความโปร่งใสและส่งเสริมจริยธรรม

การป้องกันพฤติกรรมความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมโดยกฎหมายอย่างเดียวไม่เพียงพอ เพราะมีการหลบเลี่ยงและหาหลักฐานความผิดได้ยาก ดังนั้นมาตรการทางกฎหมายต้องไปกับการทำให้กระบวนการบริหารมีความโปร่งใสและเปิดเผยต่อสาธารณะให้มากที่สุดและสร้างจิตสำนึกและจริยธรรมของนักการเมือง ให้มีการเปิดเผยข้อมูลทรัพย์สินและหนี้สินต่อสาธารณะ เช่นปิดประกาศในที่สาธารณะ หรือหน้าสถานที่ทำการขององค์กร หรือลงในอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ง่าย

สร้างระบบการจัดซื้อจัดจ้างและระบบการจัดทำและการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสให้มากที่สุด เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบประมวลงานทางอินเทอร์เน็ต เน้นให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการเชิญชวนร่วมประมูลสู่สาธารณะให้กว้างขวาง เพราะการมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาหรือการฮั้วประมูลดำรงอยู่ได้ เพราะเก็บข้อมูลอยู่ในวงแคบ การเปิดเผยสัญญาขององค์กรปกครองท้องถิ่น และมีกลไกของการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกขั้นตอน

2.3 มาตรการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบ เช่น การตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินหนี้สิน เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมสภาท้องถิ่น ในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างและการประมวลงาน ชักชวนให้ชุมชนจัดทำข้อห้ามของท้องถิ่น หรือ จรรยาบรรณนักการเมืองท้องถิ่น และผลักดันให้นักการเมืองปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งมีการให้ความรู้และทักษะแก่ประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย

2.4 มาตรการทางกฎหมาย

กฎหมายการห้ามการกระทำในลักษณะขัดแย้งหรือทับซ้อนยังคงเป็นมาตรการสำคัญ เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนและทำให้เกิดการเรียนรู้ในสังคมไทย โดยมีประเด็นต้องปรับปรุงคือ แก้ไขกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการขัดแย้งของผลประโยชน์สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นโดยเฉพาะ เพื่อก่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกัน และความชัดเจนมากขึ้น

2.5 มาตรการด้านความโปร่งใสและส่งเสริมจริยธรรม

การป้องกันพฤติกรรมความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวมโดยกฎหมายอย่างเดียวไม่เพียงพอ เพราะมีการหลบเลี่ยงและหาหลักฐานความผิดได้ยาก ดังนั้นมาตรการทางกฎหมายต้องไปกับการทำให้กระบวนการบริหารมีความโปร่งใสและเปิดเผยต่อสาธารณะให้มากที่สุดและสร้างจิตสำนึกและจริยธรรมของนักการเมือง ให้มีการเปิดเผยข้อมูลทรัพย์สินและหนี้สินต่อสาธารณะ เช่น ปิดประกาศในที่สาธารณะ หรือหน้าสถานที่ทำการขององค์กร หรือลงในอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ง่าย สร้างระบบการจัดซื้อจัดจ้างและระบบการจัดทำและการบริหารงบประมาณให้โปร่งใสให้มากที่สุด เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบประมวลงานทางอินเทอร์เน็ต เน้นให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการเชิญชวนร่วมประมูลสู่สาธารณะให้กว้างขวาง เพราะการมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาหรือการฮั้วประมูลดำรงอยู่ได้

เพราะเก็บข้อมูลอยู่ในวงแคบ การเปิดเผยสัญญาขององค์กรปกครองท้องถิ่น และมีกลไกของการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกขั้นตอน

2.6 มาตรการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

มุ่งสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการรวมกลุ่ม ซึ่งการรวมกลุ่มจะส่งผลให้ประชาชนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ลดความเห็นแก่ตัว และหันมาสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น นอกจากนี้การรวมกลุ่มยังเป็นการเพิ่มพลัง ทำให้ประชาชนมีความมั่นใจว่าสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบ เช่นการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินหนี้สิน เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมสภาท้องถิ่น ในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างและการประมูลงาน ชักชวนให้ชุมชนจัดทำข้อห้ามของท้องถิ่น หรือ จรรยาบรรณนักการเมืองท้องถิ่น และผลักดันให้นักการเมืองปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งมีการให้ความรู้และทักษะแก่ประชาชนในการเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับสุดสงวน จักรคำ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางในการพัฒนาระบบการจัดหาพัสดุขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่มากที่สุด คือ ฝ่ายบริหารไม่ควรเข้ามาแทรกแซงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างมากเกินไป และสอดคล้องกับปิยนุช นาคฤทธิ์ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและการพัฒนางานการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลเขาพนม ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาในการบริหารงานพัสดุมีทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1) การจัดหา 2) การแจกจ่าย 3) การควบคุม และ 4) การบำรุงรักษา การบริหารงานที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ การจัดหา และด้านที่เป็นปัญหารองลงมาคือ การแจกจ่ายและการควบคุม ส่วนแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารงานพัสดุ พบว่าควรมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารพัสดুর่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของเทศบาล โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่คณะผู้บริหาร หัวหน้ากอง เจ้าหน้าที่พัสดุ และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันในการวางแผนการกำหนดนโยบายการบริหารพัสดุ จัดทำคู่มือการบริหารพัสดุของเทศบาลตำบลเขาพนมที่จัดทำคำอธิบายวิธีการดำเนินงานอย่างชัดเจน และเป็นระบบที่สามารถนำมาปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เป็นรูปธรรมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

การบริหารงานแจกจ่ายพัสดุ. ค้นเมื่อ 17 ตุลาคม

2557,www.navy.mi.th/logis/ils/data_files/14Stores/11stores.pdf

คู่มือปฏิบัติงานพัสดุ. ค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2557, <http://www.mict.go.th/comprice/download/>

[article/article_20090727152205.pdf](http://www.mict.go.th/comprice/download/article/article_20090727152205.pdf)

- โกวิทย์ พวงงาม. 2552. *การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ทิพวัน เกตุสิริ. 2551. *การศึกษาแนวทางในการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบล จังหวัดอุบลราชธานี*. [รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น] ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- ปิยนุช นาคฤทธิ์. 2551. *ปัญหาและการพัฒนางานการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลเขาพนม*. [รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น] ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- เพ็ญศรี แสงวารินทร์. 2551. *การบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดระยอง*. [รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น] ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- ภัทรราตี จันทวรรณ. 2553. *ปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง*. [รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น] ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- สิทธิโชค ลางกุลานนท์. 2552. *พัฒนาการและบทบาททางการเมืองของกลุ่มธุรกิจการเมืองในประเทศไทย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์] กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุดสงวน จักร์คำ. 2550. *แนวทางในการพัฒนาระบบการจัดหาพัสดุขององค์การบริหารส่วนจังหวัด*. [รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น] ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.